

УДК 372.8:81`25

DOI 10.31654/2520-6966-2021-19F-104-85-95

Тезікова С. В.

кандидат педагогічних наук, професор кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, e-mail: tezikova@ndu.edu.ua

Шугалій Н. Є.

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, e-mail: natashashugaliy@gmail.com

Сливка В. П.

викладач кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, e-mail: slival@ukr.net

Перекладацькі традиції факультету іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

У статті аналізуються та узагальнюються основні чинники формування перекладацьких традицій на факультеті іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, які визначено в результаті проведеного дослідження з використанням комплексу наукових методів, а саме: вивчення та узагальнення позитивного досвіду, дискурсивного аналізу, порівняльно-історичного методу. У статті описано організаційно-педагогічні умови становлення і розвитку перекладацької школи та особистісний внесок окремих представників факультету щодо формування традицій в їх історичній послідовності. Результати дослідження надають змогу зрозуміти становлення унікальної школи з високими досягненнями в галузі перекладацької діяльності в Україні та поза її межами. Актуальність дослідження зумовлена тим, що на шляху реформування системи вищої освіти аналіз попереднього досвіду дозволяє усвідомлювати й обирати найбільш об'єктивні вектори ефективного втілення змін на сучасному етапі розвитку, не втрачаючи при цьому унікальності та особливостей як окремих освітніх явищ, так і освітньої традиції в цілому.
Ключові слова: українська перекладацька школа, перекладацькі традиції, авторська манера, творчість, перекладацька діяльність, *Traslator*.

Актуальність дослідження. Цікавість до історії перекладу, перекладацьких традицій окремих шкіл останнім часом істотно зростає: друкуються безліч книг та статей, проводяться конференції як на міжнародному, так і на всеукраїнському рівнях, успішно проводяться конкурси та виконуються різноманітні проекти. Українська школа

перекладу має давню історію та багаті традиції. Письменники, поети, викладачі, які займалися перекладацькою діяльністю у різні періоди становлення самобутньої української культури, літератури, мови, що почала розвиватись ще за часів Київської Русі, прагнули того, щоб рідною мовою вивчалися кращі твори світового надбання, а твори українських геніїв слова ставали знаними в усьому світі, адже переклад є однією з форм вираження зв'язків між культурами світу. Саме завдяки йому виконується важлива роль збагачення літературної спадщини. Перекладацькі традиції Ніжинської вищої школи мають давню історію і в її новітній період розвитку, з огляду на чисельні та значущі напрацювання останніх десятиліть, варті дослідження, подальшого розвитку та використання у справі підготовки фахівців на факультеті іноземних мов.

Метою статті є представлення результатів аналізу перекладацьких традицій факультету іноземних мов Ніжинської вищої школи. Для її досягнення вирішувались такі завдання: на основі вивчення архівних документів, першоджерел (рукописів), що зберігаються на факультеті, раніше опублікованих творів та відкритих джерел, досліджувалась історія виникнення, становлення та розвитку перекладацьких традицій; визначались організаційно-педагогічні умови та особливості перебігу перекладацької діяльності викладачів та студентів.

Виклад основного матеріалу. Робота перекладача не лише творча і цікава, але і дуже складна, адже вона потребує великого обсягу як філологічних, так і культурологічних знань. Перед перекладачами постають вимоги якомога точніше передавати творчі манери, стиль, застосовані художні прийоми авторів творів. Перекладач має по-справжньому відчувати автора, добре розумітися на усіх тих особливостях, задля того, щоб засобами мови передати своєрідність твору та самобутність автору. Найкращими українськими перекладачами вважаються такі видатні автори, як Микола Лукаш, неповторний лінгвіст, поет, який подарував українському читачеві понад 1000 творів, перекладених з понад 20 мов світу. Не можна не згадати неперевершеного поета, перекладача, перекладознавця Максима Рильського, який працював як над поетичними рядками, так і над п'єсами, повістями та романами. Іван Франко є не лише геніальним українським автором, а ще й талановитим перекладачем, у доробку якого є переклади античних текстів. Пантелеймон Куліш був одним з перших, хто почав збагачувати українську культуру найкращими творами світової літератури та збагнув значення перекладу найкращих творів світової спадщини. Серед його

перекладів потрібно згадати Біблію українською мовою, твори Шекспіра, Байрона, Гёте та багатьох інших. Поет-перекладач, автор віршів, теоретик перекладу та організатор гуртка Микола Зеров, займає достойне місце серед вже згаданих перекладачів. Зеров перекладав з багатьох мов, але особливої уваги заслуговують твори античної літератури. Вагомий внесок у розвиток української перекладацької школи належить майстрам художнього перекладу факультету іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Перекладацькі традиції факультету іноземних мов давні, глибокі та своєрідні. Початок був покладений ще у далеких 70-х з появою на факультеті самотнього, унікального викладача, письменника, перекладача Жомніра Олександра Васильовича (1927–2018).

Народився Олександр Васильович Жомнір 9 січня 1927 року в сім'ї священника на Рівненщині. У 1951 році закінчив з відзнакою українське відділення філологічного факультету Львівського державного університету ім. Івана Франка, після чого розпочав свій трудовий шлях, вчителюючи в одній із середніх шкіл на Тернопільщині. В 1962 році Олександр Васильович з відзнакою закінчив Київський державний педагогічний інститут іноземних мов і був запрошений Олександром Ісаковичем Близнюком, тодішнім деканом факультету іноземних мов, продовжити свою діяльність у Ніжинському державному педагогічному інституті ім. М. В. Гоголя на посаді викладача практики англійської мови та перекладу. Науковим інтересом Олександра Васильовича стали питання поетики і стилю Т. Г. Шевченка в перекладах англійською мовою. У 1971 році він захистив кандидатську дисертацію на цю тему в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка. Результати його дослідження були представлені в авторитетних та широко відомих тогочасних виданнях, таких як *Дніпро* (1968) [1], *Всесвіт* (1968, 1983) [2; 6], *Вітчизна* (1967, 1968) [3; 4], *Мовознавство* (1969) [5].

Блискуче знання української та англійської мов стало запорукою високого професіоналізму Жомнір О. В. а як перекладач та наставника творчої молоді. Студентські роки є пам'ятними та важливими в житті кожної молодої людини, адже саме тоді розкриваються та розквітають її здібності, таланти та творчий потенціал. Надзвичайно щастить тим студентам, з якими поруч є розумні, небайдужі та творчі наставники, які можуть зацікавити, допомогти, надихнути та підтримати на шляху особистісного та творчого становлення. Такою непересячною особистістю на факультеті іноземних мов, закоханою в переклад, довгі роки був саме Олександр Васильович Жомнір, який навесні 1976 року заснував *Транслятор* (*Translator*). Ідея виникла

під час чергових дружніх обговорень зі студентами перекладу одного з творів. Що таке *Translator*? Це студентська перекладацька студія з власною студентською стінгазетою, у якій розміщували найкращі поетичні та прозові переклади творів студентів та викладачів факультету іноземних мов. Перший випуск з'явився у квітні 1976 року. Всі матеріали часописів ретельно редагувалися, неодноразово змінювалися задля знаходження найбільш влучного виразу, точного перекладу, правильної стилістичної форми. Також маємо зазначити, що, крім публічної стінгазети, Олександр Васильович зберігав надруковані на друкарській машинці роботи у підшивці у теці. Тобто, спочатку проводилася ретельна робота щодо перекладу текстів, потім їхнє обговорення, далі оформлення стінгазети, яку прикрашали і розміщували на стенді у вестибюлі факультету іноземних мов, тоді як у теці зберігалися віддруковані варіанти всіх перекладів. Щороку виходило від одного до трьох, а іноді й 4 номерів газети. У 1984 році вийшов останній номер – № 21. На початку 90-х в університетській газеті *Alma Mater* було започатковано колонку *Translator*, де студенти та викладачі розміщували свої перекладацькі надбання. Під керівництвом Олександра Васильовича значна частина студентів спробували свої сили в художньому перекладі на українську та російську мови з англійської, російської, білоруської, болгарської та польської. Найбільш активно долучалися до творчості такі студенти, як І. Ліпес, М. Новоселицький, С. Огольцов, О. Гадзінський, Г. Васильченко, В. Якуба, Р. Винонен, С. Рак, М. Баклан, В. Балабась, Ю. Колесник, В. Дузенко, Т. Сологуб, М. Нижник, М. Кириченко. Для перекладів обиралися твори В. Шекспіра, Дж. Кітса, Е. Дікінсон, С. Моема, І. Франка, Б. Пастернака, В. Коротича, Л. Костенко, Л. Кисельова, Д. Павличка, А. Вознесенського та інших авторів. Крім того, студенти займалися рецензуванням перекладених творів.

Олександр Васильович упродовж довгих років був керівником та натхненником студії, одночасно плідно працюючи над власними перекладами творів відомих авторів. Будучи знаним експертом творчості Т. Г. Шевченка, Жомнір О. В. є автором 11 статей-довідок в енциклопедичному *Шевченківському словнику* [6], перекладу з англійської мови на українську роману В. С. Моема «*Місяць і п'ятак*» (*The Moon and the Sixpence*) [7], перекладів польської поезії (*Антологія польської поезії, 1979*). Саме Жомнір О. В., за результатами спеціального конкурсу, переклав п'єсу В. Шекспіра «*Цимбелін*», яка увійшла до 6-го тому зібрання творів В. Шекспіра українською мовою [8]. Багато часу перекладач присвятив перекладам поезій Емілі Дікінсон, частина яких друкувалася в журналі *Літературна Україна*

в 1981 році і роботу над якими Олександр Васильович вів до останніх днів життя. Сподіваємося, що зусиллями друзів та учнів Олександра Васильовича невдовзі вийде в світ перше найповніше видання поезій Емілі Дікінсон у перекладі на українську мову.

Але найпочесніше місце серед доробку видатного перекладача, без сумніву, займає переклад на українську мову поезії Джона Мілтона «*Утрачений рай*» [9]. Цей твір є одним з найвидатніших англійських творів світової літературної спадщини, написаний Мілтоном в останній період свого життя (1660–1674) і пізніше перекладений на багато мов світу. Олександр Васильович працював над україномовним перекладом цього твору близько 30 років, відкладаючи його та повертаючись до роботи над ним знову. Остання сторінка друкованого варіанту роботи датується жовтнем 2004 року, хоча в попередніх частинах твору рукою автора на полях позначені і раніші дати, наприклад, на сторінці 12 *Книги Першої* – 17.06.01, на сторінці 51 *Книги Другої* є примітка 19.07.05, а в дужках зазначається рік 1976, що вказує на первинну дату перекладу *Книги Другої* в рукописному варіанті, написаному від руки в звичайних шкільних зошитах. На жаль, перекладач не дожив до того часу, коли світ побачив труд всього його життя, але робота з підготовки до друку розпочалася у 2015 році ще за його активної участі. Розуміючи, що сам Олександр Васильович в останні роки життя докладав усіх зусиль до перекладу поезій Емілі Дікінсон і відклав видання «*Утраченого раю*» на невизначений термін, до роботи з упорядкування рукописів 12 книг поеми активно долучилися учні майстра, викладачі та співробітники факультету іноземних мов. Були сплановані кроки щодо ревізії та систематизування всіх наявних варіантів перекладених частин твору, які знаходилися в дванадцяти величезних теках. Якщо було декілька варіантів перекладу одного й того ж уривку, то обирався найкращий з точки зору Олександра Васильовича. Також уточнювалися відсутні сторінки (яких, як виявилось, було всього декілька) після звірки наявних текстів перекладу та оригінального твору Мілтона з лондонського видання середини ХІХ століття староанглійською мовою, яким користувався перекладач і який був подарований йому Сергієм Потапенком, його учнем, який у подальшому став професором, доктором філологічних наук, завідувачем кафедри [10]. Наступним етапом був набір електронного варіанту твору та його первинне редагування з внесенням деяких правок після детального консультування та за погодженням з перекладачем. Поема вийшла в світ у 2020 році у видавництві Жупанського, за 2 роки після смерті Жомніра. Цей видатний твір

складається з 12 книг за біблійними мотивами, з вступним словом перекладача та примітками в кінці, всього 358 сторінок неперевершеної живої української мови. Великою окрасою твору стали гравюри найвидатнішого гравера епохи романтизму Поля Гюстава Доре (1832–1883).

Крім Жомніра Олександра Васильовича, долею перекладацького напрямку в освітній діяльності факультету іноземних мов переймався Іван Кирилович Харитонов, який до 2019 року регулярно оновлював факультетську газету *Translator's Tribune* студентськими та власними роботами. Характерною особливістю манери Івана Кириловича був саме порівняльний аспект перекладів. Тобто йому було притаманно друкувати переклади різних авторів одного твору. Іваном Кириловичем було підготовлено до друку та видано три збірки вибраних художніх перекладів наших студентів, випускників та викладачів університету (*Перекладацькі передзвони*, 2012 р. [11], *Нові перекладацькі передзвони*, 2017 р. [12], *Нові Ніжинські перекладацькі передзвони*, 2019 р.) [13]. Крім того, Іван Кирилович Харитонов є автором навчального посібника до курсів стилістики та перекладу (*Порівняльно-паралельні переклади поезій*, 2009), де вміщено перші твори та переклади як його власні, так і інших митців з романо-германських (англійської, французької та німецької) та слов'янських мов (української, російської, польської та білоруської) [14]. Плідним для Івана Кириловича був 2012 рік, коли вийшли його власні переклади поезій європейських і американських авторів [15] та доповнений новими роботами навчальний посібник до курсів стилістики та перекладу (*Зіставні переклади поезій*, 2012) [16]. Не можна не згадати про чи не найвагомішу перекладацьку роботу І. К. Харитонова – переклад роману «*Мазела*» Дж. Г. Байрона, який був виданий дуже обмеженим тиражем власним коштом перекладача і, тому, залишився поза широкою увагою любителів поезії та поціновувачів творчості Дж. Г. Байрона [17], але який є у вільному доступі у мережі Інтернету, оскільки перекладач, якого вже немає з нами (1939–2020), дуже хотів, щоб його роботи знаходили своїх читачів [18].

Слід зазначити, що перекладацька студія *Транслятор* стала важливою частиною життя для багатьох наших колишніх студентів, які після закінчення вишу знаходять час для творчості, публікують свої твори, причому дехто з них займається художнім перекладом професійно. Факультет іноземних мов може пишатися своїми перекладацькими традиціями, які уособлені у діяльності таких випускників-перекладачів, як Ілля Ліпес (1977 року випуску) – з 1997 року постійно проживає та працює перекладачем та нотаріусом у То-

ронто (Канада), перекладає поезії Шекспіра, Шеллі, Кітса, Дікінсон, Фроста, Еліота, а також сучасних українських та ізраїльських поетів. Він є автором збірки «*Лирика. Переводи у стихи*», яка вийшла в світ в Канаді у 2008 році. Він був фіналістом Третього Всесвітнього поетичного фестивалю *Емігрантська ліра* (2011) та переможцем конкурсу поетів-перекладачів Четвертого Всесвітнього поетичного фестивалю *Емігрантська ліра* (2012) [19; 20].

Ганна Васильченко (випускниця 1981 року) – впродовж усього життя зберегла любов до поезії і є автором низки віршів, пісень та перекладів. Знаходять час для творчості наші випускники Олександр Кліщ (випускник 1983 року), який працює у посольстві США в Україні; Віктор Пецанов та Сергій Рак (1983); Сергій Огольцов (1978 року випуску) – живе та працює у Нагорному Карабасі; Ніна Кочубей (Кіндратець).

Щодо нинішніх викладачів факультету іноземних мов, то славні літературні традиції своїх попередників продовжує прозаїк та перекладач, доцент кафедри німецької мови А. В. Ролік, який нещодавно отримав диплом лауреата Чернігівської літературної премії імені Леоніда Глібова за книгу перекладів літературознавчих статей з німецької мови «*Микола Гоголь в німецькій науковій та художній літературі. Антологія*» (2020). Перекладами з німецької мови також займається доцент кафедри німецької мови Н. І. Лепухова. Маємо надію, що нинішні студенти факультету іноземних мов примножать літературні здобутки нашого славетного вишу, адже вони ще зі студентських лав приймають активну участь у міжвузівських та всеукраїнських перекладацьких конкурсах. Ось їх здобутки в останні роки: Іценко Олена – диплом II ступеню за друге місце у XI Міжвузівському конкурсі молодих перекладачів, Національний авіаційний університет, Київ, 01 квітня 2020 р.; Дорошенко Анастасія – диплом I ступеня за перше місце у Всеукраїнському конкурсі художнього перекладу до Дня народження Миколи Вінграновського, номінація поезія (німецька мова), Чорноморський національний університет імені Петра Могили, 15 квітня 2021 р.; Дорошенко Анастасія – диплом II ступеня за друге місце у Всеукраїнському конкурсі художнього перекладу до Дня народження Миколи Вінграновського, номінація проза (німецька мова), Чорноморський національний університет імені Петра Могили, 15 квітня 2021 р.; Ткаченко Богдан – диплом III ступеня за третє місце у Всеукраїнському конкурсі художнього перекладу до Дня народження Миколи Вінграновського, номінація проза (англійська мова), Чорноморський національний університет імені Петра Могили, 15 квітня 2021 р.; Кот Єлизавета –

диплом II ступеню за друге місце у XII Міжвузівському конкурсі молодих перекладачів, Національний авіаційний університет, Київ, 16 квітня 2021 р. То ж сподіваємося, що перекладацькі традиції нашого факультету будуть достойно продовжені.

Підсумовуючи усе вищесказане, можна зробити висновки, що Ніжинська вища школа успішно розвиває славні багаторічні традиції в галузі перекладу. Особисті внески, професіоналізм викладачів, гарний рівень знань студентів, а, головне, продуктивна взаємодія між ними дали високий результат у формуванні, становленні та розвитку перекладацьких традицій у навчальному закладі.

Література

1. Жомнір О. В. Шевченків «Кобзар» і його англійський переклад. *Всесвіт*. 1968. № 3.
2. Жомнір О. В. Повний англійський «Кобзар». *Вітчизна*. 1967. № 3.
3. Жомнір О. В. Англійські переклади «Заповіту». *Вітчизна*. 1968. № 3.
4. Жомнір О. В. Реалії в перекладах «Кобзаря» англійською мовою. *Мовознавство*. 1969. № 5.
5. «Розкуто, на повен голос» [Про антологію негритянських поетів США]. *Всесвіт*. 1983. № 8. О. В. Zhomnir.
6. Шевченківський словник у двох томах. Т. 1: Київ, 1976; Т. 2: Київ, 1977; перевидання: Київ, 1978.
7. Моем В. С. «Місяць і мідяки», «На лезі бритви» / переклад О. В. Жомнір. Київ: Дніпро, 1989.
8. Вільям Шекспір. Твори в шести томах. Т. 6. Київ: Видавництво художньої літератури. Дніпро, 1986. 163–267 с.
9. Джон Мільтон. Утрачений рай / переклад О. Жомнір; передмова Г. Доре; ілюстрації Щ. Баратинська, художнє оформлення. Видавництво Жупанського 2020, 358 с.
10. John Milton. *Paradise Lost* (in twelve books). London: Bell and Daldy, 186, Fleet Street. 1864.
11. Перекладацькі передзвони: збірка вибраних художніх перекладів викладачів, студентів, випускників факультету іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / уклад. І. К. Харитонов, Жомнір О. В., С. В. Тезікова, студенти. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 211 с.
12. Нові перекладацькі передзвони: збірка вибраних художніх перекладів викладачів, студентів, випускників факультету іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / уклад. І. К. Харитонов, Жомнір О. В., С. В. Тезікова, студенти. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 229 с.
13. Нові Ніжинські перекладацькі передзвони: збірка вибраних художніх перекладів студентів, випускників та викладачів факультету іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / уклад. І. К. Ха-

ритонов, Жомнір О. В., С. В. Тезікова, студенти та випускники факультету іноземних мов НДУ ім. Миколи Гоголя. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 193 с.

14. Іван Харитонов. Порівняльно-паралельні переклади поезій: міжфакультетський навчальний посібник до курсів стилістики та перекладу. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2009. 415 с.

15. Іван Харитонов. Переклади поезій європейських та американських авторів. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 216 с.

16. Іван Харитонов. Зіставні переклади поезій: навчальний посібник до курсів стилістики та перекладу. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 416 с.

17. Іван Харитонов. Переклади і переспіви поезій. Мазепа (переклад поеми Дж. Г. Байрона). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 247 с.

18. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2019/kcharyto_nov_mazepa.pdf

19. Електронний ресурс URL: <https://new.antho.net/wp/tag-lipesi/>

20. URL: http://www.promegalit.ru/kanada/personals/504_lipes_ilya.html

References

1. Zhomnir, O. V. (1968). *Shevchenko «Kobzar» i yoho angliiskiy pereklad*. [Shevchenko's "Kobzar" and its English translation]. *Vsesvit–Universe*. 1968. 3. [in Ukraine].

2. Zhomnir, O. V. (1967). *Povnyi angliyskiy «Kobzar»*. [Full English «Kobzar»]. *Vitchezna–Homeland*. 3. [in Ukraine].

3. Zhomnir, O. V. (1968). *Angliyski pereklady «Zapovitu»* [English translations of the Testament] *Vitchezna–Homeland*. 3. [in Ukraine].

4. Zhomnir, O. V. (1969) *Realii v perekladakh «Kobzaria» angliiskoiu movoiu*. [Realii v perekladakh «Kobzaria» angliiskoiu movoiu.]. *Movoznavstvo–Linguistics*. 5. [in Ukraine].

5. (1983). *«Rozkuto, nap oven holos» [Pro antologiiu nehrytianskykh poetiv SSHA]* "Unleashed, in full voice" [On the anthology of Negro poets in the United States]. *Vsesvit–Universe*. 8. [in Ukraine].

6. *Shevchenkivskiy slovnyk u dvokh tomakh* [Shevchenko's dictionary in two volumes]. Vol. 1. Kyiv – 1976; Vol. 2: Kyiv – 1978; perevydannia: Kyiv. 1978.

7. Maugham, V. S. (1989). *«Misiats i midiaky». «Na zhali brytvy» («The Moon and the Sixpence».* *«The Razor's Edge»* ["The Moon and Coppers", "On the Razor's Edge"]. (O. V. Zhomnir, Trans.) Kyiv: «Dnipro». [in Ukraine].

8. William Shakespeare. (1986) *Tvory v 6 tomakh*. [Works in six volumes] Vols. 1–6. Vol. 6. Kyiv. Vydavnytstvo khudozhnoi literatury «Dnipro» [in Ukraine].

9. John Milton (2020). *Vtracheniy rai* [Paradise Lost]. (Paradise Lost); (O. Zhomnir, Trans.) peredmova; G. Dore, iliustratsii; S. Daratynska, khudozhnie ofomlennia, Vydavnytstvo Zhupanskoho [in Ukraine].

10. John Milton (1864). *Vtracheniy rai Paradise Lost* (in twelve books). London: Bell and Daldy, 186, Fleet Street. [sn English].

11. (2012) *Perekladatskiy peredzvony: zbirka vybranykh khudozhnykh perekladiv vykladachiv, studentiv, vypusknykh fakultetu inozemnykh mov Nizhynskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykoly Gogolia* [Translation bells: a collection of selected literary translations of teachers, students, graduates of

the Faculty of Foreign Languages of Nizhyn State University named after Nikolai Gogol] / uklad. I. K. Kharytonov, Zhomnir O. V., S. V. Tezikova, studenty. Nizhyn: NDU im. M. Gogolia. [in Ukraine].

12. *Novi perekladatski peredzvony: zbirka vybranykh khudozhnikh perekladiv vykladachiv, studentiv, vypusnykiv fakultetu inozemnykh mov mov Nizhynskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykoly Gogolia* / uklad. I. K. Kharytonov, Zhomnir O. V., S. V. Tezikova, studenty. – Nizhyn: NDU im. M. Gogolia, 2017. 229 s.

13. (2019) *Novi Nizhynski perekladatski peredzvony: zbirka vybranykh khudozhnikh perekladiv studentiv, vypusnykiv ta vykladachiv fakultetu inozemnykh mov mov Nizhynskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykoly Gogolia* [New Nizhyn Translation Bells: a collection of selected literary translations of students, graduates and teachers of the Faculty of Foreign Languages of Nizhyn State University named after Nikolai Gogol] / uklad. I. K. Kharytonov, Zhomnir O. V., S. V. Tezikova, studenty. Nizhyn: NDU im. M. Gogolia [in Ukraine].

14. Ivan Kharytonov (2009). *Porivnialno-paralelni pereklady poezii: Mizhfakultetskyi navchalnyi posibnyk do kursiv perekladu ta stylistyky* [Comparative-parallel translations of poetry: interfaculty textbook for courses in stylistics and translation.]. Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. M. Gogolia [in Ukraine].

15. Ivan Kharytonov (2012). *Pereklady poezii yevropeiskyh ta amerykanskyh avtoriv* [Translations of poems by European and American authors]. Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. M. Gogolia [in Ukraine].

16. Ivan Kharytonov (2012). *Zistavni pereklady poezii: Navchalnyi posibnyk do kursiv stylistyky ta perekladu* [Comparative translations of poetry: a textbook for courses in stylistics and translation]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan, [in Ukraine].

17. Ivan Kharytonov (2018). *Pereklady i perespivy poezii. Mazepa (pereklad poemy J. G. Byron)* [Translations and chants of poetry. Mazepa (translation of a poem by J. G. Byron)] Nizhyn: NDU im. M. Gogolia [in Ukraine].

18. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2019/kcharytonov_mazepa.pdf

19. URL: <https://new.antho.net/wp/tag/lipesi/>

20. URL: http://www.promegalit.ru/kanada/personals/504_lipes_ilya.html

Tezikova S. V.

PhD in Education, Associate Professor at the Chair of Germanic Philology and Methods in Teaching Foreign Languages at Nizhyn Mykola Gogol University, e-mail: tezikova@ndu.edu.ua

Shuhalii N. Y.

PhD in Education, Senior Lecture at the Chair of Applied Linguistics at Nizhyn Mykola Gogol University, e-mail: natashashugalii@gmail.com

Slyvka V. P.

Lecture at the Chair of Germanic Philology and Methods in Teaching Foreign Languages at Nizhyn Mykola Gogol University, e-mail: slival@ukr.net

Traditions in translation at the Faculty of Foreign Languages at Nizhyn Mykola Gogol University.

In the article, the basic factors for establishing traditions in translation at the faculty of foreign languages at Nizhyn Mykola Gogol University are analyzed and summarized. These factors are defined in the result of the research employing the complex of scientific methods such as studying and generalizing positive experience, discourse analysis, and comparative-historical. Organizational and pedagogic grounds for establishing and growth of the translation school and personal credits of some faculty members are described in the article in retrospective. The results of the research provide understanding of how the unique school with high achievements in the field of translating activities in Ukraine and beyond its borders was established and functioned. The relevance of the research is predefined by the fact that in the process of educational system reformation the analysis of the past years' experience ensures awareness and provides the choice of the most objective vectors to effectively implement these changes preserving the uniqueness and peculiarities of some educational phenomena as well as educational traditions in general.

Key words: *Ukrainian translation school, translation traditions, author's manner, creativity, the field of translation, interpreting, Translator.*